

ЗВЯЗДА

Орган ЦК і МК КП(б)Б, ЦВК і СНК БССР

№ 129 (4962)

ЧЭРВЕНЬ

15

ПЯТНІЦА
1934 г.

ГОД ВЫДАВАННЯ XVII

Усебеларускаму злёту

ўдарніц соцыялістычных палёў—

большэвіцкае прывітанне

Пролетары ўсіх краін, злучайцеся!

ЗАБЯСПЕЧЫЦЬ СЫТУЮ ЗІМОУКУ ЖЫВЁЛЕ

БССР уступае ў перыяд масавай сенаборні. Зараз на сеназасядах вырастае асноўнае пачынае дадальшае разгортвання жыллагадоўлі — стварэнне моцнай кармавой базы.

У гэтым годзе на БССР трэба скасіць 1.780 тыс. гектараў сенажаці і 125 тыс. гектараў сенажных трыў, сабраць каля трох мільёнаў тон сена. Гэта колькасць трыбух кармоў для нас і поўнасцю забяспечыць сытую зімоўку ўсю стаду саўгасу і калгасу і жывёлаў, якіх знаходзіцца ў асобным карыстанні калгаснікаў, а таксама аднаасобнікаў. Справа зараз заключаецца ў тым, каб свечасова поўнасцю і без страт ўбраць сенажаці.

Асноўны планам ЦК КП(б)Б даў канкрэтны праграму барацьбы за кармавую базу:

«Сенаборку правесіць ў ранішні і мажымае кароткі тэрмін з тым, каб забяспечыць атрыманне другога ўкосу сенажных шматдоўжых траў і натуральных сенажацей не лапускаючы разрыву паміж сенажацямі і стэпавамі больш 3-5 дзён, ведучы рашучую барацьбу са стратамі пры сенаборцы (чыстата касы, зграбленне, стэпавае) пры пераходзе сена ў сенажаці і іш.»

Вядома, што малойшая зарплата ўборкі сенажацей дае за сабой перастой траў і зніжэнне пажыўнага сапраўднасці сена да 25-30 проц. Таму пленум ЦК звяртае асабліва ўвагу на свечасовае разгортванне і сканчэнне сенаборкі, каб часо работу, у тым ліку і стэпавае закончыць да пачатку ўборкі калгасавых. Рапная сенаборка даець магчымасць саўгасам і калгасам зніжць два ўкосы.

Першыя дні работы на сеназасядах паказваюць, што рад партыйных, совецкіх і асобных зямельных арганізацый не аддаюць сенаборцы належнай увагі. Возьмем для прыкладу Талачынскі раён. У той час, калі асобны перадавы калгасы ўжо разгарнулі і нават завяршылі сенаборку, у райкамадзіце аддаюць належамае дэдаўскаму традыцыям «Пятрова дні», лічаць, што разгортванне сенажацямі яшчэ рана. У выніку замест прэв'яз арганізацый і кіравання сенаборнай справа з сенага пачатку пускаецца на самадзік.

На сенаборцы больш чым на іншых работах арганізацыйная праца, правільная расстаноўка людзей унутры бригады, у званне вырашае справу. У калгасе «БАГ-ВІК», Каласіўскага раёна, дзякуючы арганізацыйнай кампаніі асобных арганізацый (касоў, зграбальніцкіх і ўзбудзена індывідуальнай асабістым, прадуцтвацкіх працы на сеназасі, нафармаванні з мінулым годам раёна павысілася. Калі летась на гэтых-жа сеназасядах норма касы ў 0,30 гектара многія калгаснікі не выконвалі, то ў гэтым годзе ўставаўшая норма ў 0,45 гектара выконваліся ўсім калгаснікам, а некаторыя, як ЦВІРКО АНТОН і іншыя, скошваюць па 0,60 — 0,70.

Рэка наведзлася і ў часе ўборкі. Пры такой арганізацыі працы на сеназасі ўвільняецца агульная аднаасобная свечасова і выкарыстоўваюць ўборку сена, звыклая разрыву паміж асобнымі працамі работ, паміж касой, зграбленнем і стэпаваем. Добры прыклад арганізацыі працы перадавых калгасу, якія

безумоўна ёсць у кожным раёне, трэба зрабіць здыбкам усіх калгасу, усёй масы калгаснікаў. Раённым арганізацыям, зямельным і першую чаргу павінны неадкладна паслаць сваіх членоў у калгасы, бригады, каб асабіста на сеназасі дамагчы калгаснікаў правільна арганізацыю працы, расстаноўку людзей.

У сенаборнай кампаніі гэтага года ўборку машынамі будзе атрыманая вялікая, а на неафармленых калгасных рашучую ролю. Дарож сказаць, што ў саўгасам і калгасам БССР ёсць 442 трактары і 6.893 конныя сенажаці. Пры правільным іх скарыстанні машынамі можна будзе ўбраць каля 40 проц. усёй сенажаці. Але на гэтым увачасу справа абстаецца яшчэ неадкладна. Дарож сказаць, што на 10 чэрвеня 24 проц. усёй сенажаці: лічча не адрамантаваны. Яшчэ больш пагражаючым з'яўляецца тое, што ва гэтым сярэднім з'яўляюцца такія р-ны, як ГАРАДЗІНІ, КРУПСКІ, ДУБРОВЕНСКІ, ДЗЯРЖЫНСКІ і рад іншых, дзе адрамантавана менш адной трэці конных сенажаці. Недадзяка механізацыі ўборкі сена праўдліва і ў самім Наркамземе. Характэрна, што ў адна МТС не атрымала плана механізацыі сенажацямі. Да чаго даводзіць гэта неадзяка, сведчыць такі факт: у ЦЕРАХАўСКІМ раёне ўжо 2 тры дзень пераважылі 9 трактарных сенажаці. Наркамзем і па сёнешні дзень не можа звысці ахвоты, каб перадаць яму гэтыя сенажаці.

Пленум ЦК КП(б)Б абавязвае ў сенаборцы поўнасцю спарыстаць агульную ў МТС, у саўгасам і калгасам сенаборнае машыны (сенажаці, трактары), не пазней 15 чэрвеня закончыць рамонт іх.

На выкананне гэтых указанняў пленум ЦК павінен быць накіравана ўся ўвага партыйных, совецкіх і зямельных арганізацый.

Ва многіх раёнах сенажаці знаходзіцца на значнай адлегласці ад саўгасу і калгасу. У такіх асабных арганізацыйных і культурных станаў, належаючыя прамаўскага харчавання на сеназасі будзе вырашаць справу сенаборкі.

Урад БССР абавязвае праўдліва калгасу непазрэна на скарыстанні сенаборкі і выканання планаў сенажаці дзяржаве па кантрактах, а таксама павіна склаў даданы фонд грубых кармоў для апрамаўскага стада неадкладна размеркаваць сена, якое астанецца, сярэд калгаснікаў на працягу года. Апрача гэтага сена, наастанаво бригадэй звыш плана, астанецца ў ле распараджанні для размеркавання на працягу сярэд калгаснікаў. Кармамі павіна быць забяспечана ўсё жывёла, якая знаходзіцца ў асобным карыстанні калгаснікаў.

Гэта паставова ўрада павіна быць дадзена да свядомсці кожнага калгасніка. Калянікі, якія праўдліва дзяржава ў адносінах задавальнення п'яроў кожнага калгасніка безумоўна выкачае новы ўдзел творчай ініцыятыўны калгасных мас. Задача раённых арганізацый — лічча шырай разгарнуць соцыялістычнае сенаборніцтва па поўна і свечасовае правядзенне сенаборкі.

КАСА АКАЖА ВЯЛІКУЮ ДАПАМОГУ ПРЫ УБОРЦЫ ЗЕРНАВЫХ КАСЬБА ЗЕРНАВЫХ ВЫГАДНЕЙ, ЧЫМ ЖЫВЮ

Прачыталі мы ў «Звяздзе» пра вылет Сенежскага раёна па касе зернавых.

Трэба вітаць гэту ініцыятыву «Звязда», якая свечасова ўзвала вытанне аб скарыстанні кас і касоў па ўборцы зернавых, паказваючы канкрэтна як трэба арганізаваць касоў і падрыхтаваць касу для таго, каб касіць зернавыя.

Справа гэта, вядома, не нова. Касоў зернавых у нас праводзілі і раней, пават у асобных аднаасобных гаспадарках. Аднак, у большасці калгасу аб гэтым не было. У мінулым годзе ў нашым калгасе было вельмі цяжка са зліва. Жалчынны не спраўдзілі аднаасова жаць і пераборці зён. Ненадзяка станы Вайтковіч Осіп узяў прапанову касіць зернавыя сам назавра да касы прыладзіў грабальні і пашыю касіць. У дзень Вайтковіч скошаў па 0,5, а часамі 0,6 гектара. Аднак масавай касоў зернавых мы не праводзілі. Таму ўборка ў мінулым годзе ў нас зацігулася.

Сёлета нам трэба ўбраць адных зернавых 154 гектары і выцарапіць ільну 24 гектары. Жалчынны ў нас у калгасе ўсяго 50. Праўда, у нас ёсць 2 жывяці. Але ў гэтым годзе ўсё паспявае рана, так

што аднымі жанчынамі і ахвярамі ўсё не скажеш. Для таго, каб зернавыя і лён не перасталі, мы ўжо зараз намернілі частку казасавых касіць косамі. Раней мы вызначылі 7 чалавек на касоў. Аднак зараз, працягаючы аб вольніце Сенежскага раёна, я думаю паставіць пятнаццаць чалавек. У сярэднім кожны касіць сюсіць 0,5 гектара. Штодзённа зможам скасіць 9½ гектараў у дадатак да двух жывяці, якіх будзе аднаасова прадаваць на жывё. Гэта ажно даць магчымасць 20 жаціц пераключыць на пераборці ільну. Тут мы атрымаем дзайную выгаду — раней ўбрэм, менш страў будзе і з вядомым на гэтым вялікую колькасць працадэй, значыць павялічыцца вага працадэй.

Вольны пазнаў, што касоў больш выгадна, чым жывё рукамі і пават жывяці. У дрэннае надвор'е жаць рукамі і жывяці невягя, а косамі можна. Рукамі і жывяці ўборку зернавых з расой невягя, а касіць магчыма. Наогул, касіць зернавыя больш выгадна.

У нашым калгасе касіць ўжо выдзелены. Касіць зернавыя будзе лепшыя ўдарнікі Вайтковіч

Осіп, Іванковіч Андрэй, Уліці Лунаш, Іванковіч Піліп, Хаціковіч Ігнат і інш.

Аднак, у нас лічча дрэнна тое, што да гэтага часу за касамі не замадаваны ўчасткі. Запраж думам касам адвасці ўчасткі. Касіць яны будзь па меры павінаваны асобных участкаў, тады, калі зярно будзе ў расковай спеласці.

Наш калгас «Молат», Тураў-Ліўскага сельсавета, вшыў перадавы і вясёлю с'юб. Ён атрымаў ад РК і РВВ пераходны с'юб за паспяховае сканчэнне вясёвай с'юбы. У сельсавец наш калгас з'яўляецца перадавым. Для таго, каб не апаць свайго шрыпства і быць перадавым у ўборнай і ачыі зярна і ільну дзяржаве, мы рашылі касіць зернавыя. На вольніце мы ўжо пераключылі, што каса дае вялікую дапамогу пры ўборцы зернавых.

Старшыня калгаса «МОЛАТ», Тураў-Ліўскага сельсавета, ПОЛАЦКАГА раёна.

Соцыялістычнае спаборніцтва паміж БССР і Заходняй вобласцю

	БССР (у проц.)	Заходняя вобласць (у проц.)
Праполата ільну	96,7	35,0
Праполата зернавых	88,4	34,3
Узнята папару	47,0	56,6
Узнята цалівы	46,6	29,8
Скошана сена	2,8	0,4

НЕ ПАКІНУЦЬ НІ АДНОЙ КОМЕМАТКІ БЕЗ ПРЫПЛОДУ

Друкуемат сены зводкі ходу злучной паліцы па БССР на 10 чэрвеня павявае, што рашаючы ўчастак работы па разгортванні жыллагадоўлі ўсё шчыльней ішча ў глыбокім прыры.

У той час калі перадавыя раёны рэспублікі—ЛЮБАЎСКІ, ВІЦЕБСКІ, ДРЫСЕНСКІ, БУДА-КАШАЛЕўСКІ—з поспехам выкапалі п'ялы конскі агулчой кампаніі, многія раёны (Дзельніцкі, Ветнаўскі, Тураўскі, Гомельскі, Магілёўскі) с'юб адставаем арымаюць конскую агулчой рэспубліцы.

Паражачым з'яўляецца тое, што першая дэкада чэрвеня дала прырост выканання плана па конематках толькі на 10 проц. Гэтым самым ставіцца п'ялы конскі агулчой выкананне плана конскі агулчой.

Асабліва неадпунчальным з'яўляецца адставаем такіх раёнаў, як Ветнаўскі, Гомельскі і Магілёўскі. Гэтыя раёны больш чым іншыя ў рэспубліцы намычаны вачворнікам.

ХОД ЗЛУЧНОЙ НА 10 ЧЭРВЕНЯ

Раён	У проц.	Па с'юб	Па с'юб	Па с'юб	Па с'юб			
1. Любаўскі	104,2	50,2	91,6	48.	Поліцкі	56,6	27,1	44.
2. Віцебскі	102,5	49,0	44,0	49.	Хойніцкі	56,2	59,0	54.
3. Дрысенскі	101,7	60,2	61,9	50.	Бягомльскі	55,8	44,6	72.
4. Буда-Кашалеўскі	99,6	76,8	95,2	51.	Клічэўскі	55,5	48,6	70.
5. Парыцкі	96,8	65,4	95,5	52.	Сіроцінскі	55,3	66,0	75.
6. Крупскі	96,4	67,7	47,7	53.	Суражскі	54,1	74,7	75.
7. Лепельскі	88,8	68,6	72,8	54.	Чырвонапольскі	53,6	52,1	55.
8. Бярэзінскі	86,8	74,3	108,5	55.	Удзельскі	52,4	48,4	57.
9. Асіпаўскі	86,4	44,8	48,7	56.	Крычаўскі	52,3	30,0	55.
10. Рэчыцкі	85,5	62,4	65,7	57.	Заслаўскі	51,9	55,3	48.
11. Шклоўскі	82,6	61,0	53,8	58.	Ушашскі	51,5	59,3	71.
12. Аршанскі	79,5	52,7	19,3	59.	Глуцкі	50,6	43,7	32.
13. Чавускі	76,8	78,8	101,7	60.	Чашніцкі	49,4	57,2	65.
14. Чырвона-Слабодскі	74,7	58,2	86,6	61.	Старобінскі	49,4	39,7	44.
15. Дубровенскі	72,4	72,5	108,1	62.	Стародарожскі	48,7	62,3	93.
16. Менскі	70,1	55,4	51,7	63.	Астравіцкі	48,3	72,3	87.
17. Ельскі	70,0	39,9	97,4	64.	Нараўлянскі	47,4	41,0	73.
18. Дзяржынскі	69,7	47,5	89,6	65.	Бешанькоўскі	47,3	54,7	56.
19. Чарняўскі	67,5	64,0	71,7	66.	Магілёўскі	46,0	50,5	37.
20. Слуцкі	67,4	50,6	52,7	67.	Пухавіцкі	45,1	44,3	42.
21. Кармянскі	66,9	58,7	71,7	68.	Гомельскі	44,9	42,2	45.
22. Гарадзкі	66,6	72,4	74,8	69.	Церахавіцкі	44,4	58,7	79.
23. Смалявіцкі	66,6	58,0	68,4	70.	Лагойскі	43,9	46,7	54.
24. Бабруйскі	66,4	54,2	57,3	71.	Жлобінскі	42,8	43,6	51.
25. Барысаўскі	65,2	30,8	41,1	72.	Лоеўскі	42,8	41,0	58.
26. Горскі	65,6	55,5	47,3	73.	Тураўскі	39,0	36,7	52.
27. Копыльскі	65,4	49,8	40,0	74.	Ветнаўскі	37,5	51,1	60.
28. Мазырскі	65,3	33,2	52,4	75.	Лельчыцкі	25,9	19,8	36.
29. Барысаўскі	64,9	61,9	72,5	76.				
30. Касцюковіцкі	64,8	54,3	54,3	77.				
31. Пшчавіцкі	64,8	56,1	85,2	78.				
32. Рагачоўскі	64,3	37,9	42,9	79.				
33. Могілаўскі	64,3	54,8	58,7	80.				
34. Камярыцкі	64,1	37,0	71,6	81.				
35. Талачынскі	64,0	49,1	57,2	82.				
36. Клімавіцкі	63,0	42,1	59,3	83.				
37. Жыткавіцкі	62,8	23,8	34,3	84.				
38. Летуаўскі	62,8	36,3	41,1	85.				
39. Прапойскі	62,0	53,8	64,5	86.				
40. Бялыніцкі	61,4	58,2	72,6	87.				
41. Ровенскі	60,5	67,5	64,0	88.				
42. Сенненскі	60,0	51,5	35,9	89.				
43. Быхаўскі	60,0	42,9	43,9	90.				
44. Урававіцкі	58,7	47,5	61,0	91.				
45. Лёўнскі	58,5	54,2	78,8	92.				
46. Чачэрскі	57,6	42,9	41,7	93.				
47. Чарвеньскі	57,1	51,8	65,6	94.				

Усяго па БССР 63,1 52,0 59,4

ВІЦЕБСКІ РАЁН ВЫКАНАЎ ПЛАН ЗЛУЧНОЙ

ВІЦЕБСКІ РАЁН ПЛАН НОНСКАЯ ЗЛУЧНОЙ СКОКЧУ ДА ТЭРМІНОВА. ПАКРЫТЫЕ КАБЫ ЛЫ ПРАВЕРАНЫ. ГЭТАГ ПОСПЕХУ ВІЦЕБСКІ РАЁН ДАДІЎСЯ У ВІНКУ ПРАВІЛЬНА АПЕРАТЫўНАЯ РАБОТА, ПРАВЕДЗЕНАЯ НАЧАЛЬНИКАМ РАЙЗА ТАВ. ЖУКАМ, ІНСПЕКТАРАМ ПА НОНЯ ГАДОУЛІ Т. ШУБІНА—300 РУБ. І ЗОАТЭХНІКАМ ТАВ. САЧЫНСКІМ.

ЗА УДАРНУЮ РАБОТУ ПА ПРАВДЗЕННЮ ЗЛУЧНОЙ ПРЭМІРАВАЦЬ НАЧ. РАЙЗА Т. ЖУКА—350 РУБ., ІНСПЕКТАРА ПА НОНЯ Т. ШУБІНА—300 РУБ. І ЗОАТЭХНІКА Т. САЧЫНСКАГА—300 РУБ.

У РАСПАРАДЖЭННЕ НАЧ. РАЙЗА ВІЦЕБСКАГА РАЕНА ПЕРАВЕДЦІ 1.000 РУБЛЕў З ФОНДА ПРЭМІРАВАННЯ ПА НОНЯ ДЛЯ ПРЭМІРАВАННЯ СТАРШЫН КАЛГАСАУ, БРЫГАДЗІРАУ, ЗАГАДЧЫКАУ КТО, УПАўНАВАМАНЬ ДЗЕСЯЦІДВОРАК, ДАУШЫХ ЛЕПШЫХ ПАКАЗАЛЬНІК РАБОТЫ ПА ПРАВДЗЕННЮ НОНСКАЯ ЗЛУЧНОЙ.

ЗАГАД РАЗАСЛАЦЬ УСІМ НАЧАЛЬНИКАМ РАЙЗА. НАРОДНЫ КАМІСАР ЗЕМЛЯРОБСТВА БССР А. БАЛЦІН. БЕБЕК.

КАСІЦЬ У ВАСКОВАЙ СПЕЛАСЦІ

Галоўнае зно пры ўборцы збожжаці ільну, гэта перастой на карні. Тут пры любых самых далікатных сродках ўборкі будзь вялікія страты. Значыць, кожную культуру трэба ўбраць свечасова.

Убраць косамі ў перыяд вясёвай спеласці жэбта — не толькі можна але і трэба. Абіванне тут не страшна, яго амаль не будзе. Трэба толькі ўстанавіць наглядачы пасты, інспекцыі на якасці таксама павінаны сачыць за асобнымі ўчасткамі, які лым паспываюць, каб касоў косамі і жывё

жывяці пачынаць там, дзе наступіла вясёвая спеласць.

Важна, як снапы вяжуча. Трэба візаць, як гавораць сляне, «за зубі». Таму камі добра прысыхаюць. Калі вязец пасярэдзіне, асабліва пры касе косамі, калі ў збожжа п'янастаць больш траў, — зярно, пашаўна ў сярэдзіне снапы можа нават прасарці і самога пусецца.

Значыць касіць косамі, як дапамога жывяці, у тым, што гэтым значна паскарэюцца ўзмыт, не будзе дапушчана пераспяванне культуры на карні.

Асабліва важна гэта сёлета. Лён паспее прыблізна каля 10 ліпеня. 15 ліпеня пачнецца масавае пераборці. Падаспее і жэбта. І воль у такіх абстаўнах убраць свечасова адно і другое — важнейшая задача.

Убраць лён у чырыд ранній жоўтай спеласці — значыць атрымаць дэдатова 2-3 нумары на якасці валакна. Уборка жэбты і іншых зернавых косамі, пры абавязковым вязанні, даець магчымасць спалучыць ўборку зернавых і ільну, не даць пераспець ні таму ні другому, а гэта значыць поўнасцю сабраць ураджай.

Райагравам Шэйнін.

ЗВОДКІ І САПРАЎДНАСЦЬ

(Ад віцебскага карэспандэнта «Звязды»)

Па вестках гара калгасы раёна скопчылі прапоўку ў тым ліку і калгасы Віцебскага сельсавета.

Па завале сельсавецкага аграпрама тав. Душкіна, воль ўжо месца як калгаснікам не запісваюць у кніжкі заробячын імі працадэй.

Пасля гэтага становіцца ўсім зразумелым, чаму ў калгасам Огарасельскага сельсавета з 520 гектараў зернавых прапалоўкі толькі 295, ільну замест 67 гектараў толькі 35.

Яшчэ горш у аднаасобным сектары. Тут патрэба было прапалоўкі 279 гектараў зернавых, прапалоўка 32, а 55 гектараў ільну не прапалоўка ні аднаго.

— Ды мы што. Мы правялі па ўсёх вёсках сходы: «Ды воль лічча не паспее расквасача», — запэўляе старшыня сельсавета тав. Белы. А сельсавецкі аграпрам тав. Душкін проста запэўляе:

— Я ніякай работы з адна

ВЫСТУПЛЕННЯ ТАВ. Н. Ф. ГІКАЛО НА ІІІ ПЛЕНУМЕ ЦК КП(б)Б

Гаварышы! Мышаме аб выніках сабўбы тут пленуме даволі поўна асвятлялі. Бенек, тав. Ратнек і т. Кароў. У сваіх выступленнях яны і аналіз асноўных поспехаў і ахопаў правядзення работ у гэтай сабўбы.

У гэту выспу, бласпрэчна, мы агітулі сур'ёзных поспехаў. Вынікі сабўбы знамянаюць сабой велічыню росту палітычнай, вытворчай і сацыяльнай культуры мас. Як і сабўбы МТС і саўгасаў, мазавых арганізацый пенаарнавальна вышэй дасягнулі работ. Мы маем планаў і ўзоруў сапраўдны большавіцкі работы, большавіцкай мабільнасці мас на барацьбу за вышэйшыя дасягненні.

Да тэмнах і якасці сабўбы ідзе на рэспубліка заняла перадавую ролю ў сабўбе.

Калі ў цэлым падрыхтоўка да сабўбы была праведзена добра, то ўсё-ж, улічваючы выключна спрыяльныя ўмовы на гэты год, у нас была поўна магчымасць яшчэ разе і лепш прысвядзі сабўбу. Гэтага, я думаю, то не будзе адмаўляць. Нашы ўрады аб ранішай сабўбе, аб міншай сабўбе аўса і іншых кул'турных таварышчэў сур'ёзна і авер'ем. Ці то спалохаліся мароў, ці то наогул фармальна пайшлі да справы, але фактам з'явілася тое, што яны зацікаўлены пачаць пасевныя работ.

Кіраўніцтва сабўбы ў параўнанні з мінулымі годам значна лепшае. У сабўбе яно мець рад недаўраў, характэрных для мінулага года. Калі мы адмовіліся ад масавага пастылі людзей, то ад масавага пастылі людзей мы яшчэ не адмовіліся. Больш таго, самі таварышы часта насілі агудны характар. Яны не былі дыферэнцыяваныя.

У гэтым у значнай меры вінаваты і рэдакцыя работнікі. Калі таварышы марудна з пачаткам сабўбы, прыходзіцца палітычна ставіць пытанне, прыходзіцца звяртацца да тэлеграм. Масавая пастылі тэлеграм — гэта недахоп, які не годна лічыцца.

Гаварачы аб выніках сабўбы і аб выніках работ на сельскай гаспадарцы, трэба паставіць пытанне: ці даволі рашуча ідзе да нас іх апарату? Наркмазема і тут неабходна прама сказаць, што апарат Наркмазема і асабліва апарат апарату саўгасаў яшчэ не перадавае.

Тав. Кагановіч у сваім дакладзе XVII з'езду партыі, адзначаючы недахопы ў рабоце саўгасаў, рэзкама, указав:

«Галоўная слабасць работ Наркмазема заключаецца ў тым, што ён пасылаў дасягненні і спі рэспартажы, патрабаванні і справяджэнні, раскідваўшы іх у партыі, але не ўважліва і сутнасць аператыўнай работы і арганізацыйнай паводу асноўных работ, не забяспечваючы іх арганізацыйна і аператыўна гэтымі дапамогамі».

Гэтыя ўказанні тав. Кагановіча з'яўляюцца пачаткам адносінаў і да работ Наркмазема Беларусі. Наш Наркмазем раей з года ў год кіраваў работай наогул. Зараз рэзка змянілася.

Зараз стаяць пытанні ў дырэктарыяў камітэтаў і кіраўніцтва. Трэба апарат Наркмазема павуць так, каб ён непасрэдна займеў пытанні МТС, г. зн. калас, калгаснай вытворчасці. Нельга кіраваць сельскай гаспадарчай, калі не возьмешся за галоўнае з'ява вытворчасці. А гэта ішо—МТС. Гэта — трактар. Гэта — складаны сельска-гаспадарчы машыны. Гэта — аграмацыя і тэхнічны сім і т. д.

Дырэктар МТС заклікаў кіраваць усёй тэхнічнай сельска-гаспадарчай вытворчасці. Аднак, ён, як і іншыя такі буйны адзіны, не румын належнай увагай. У нас рэдка рашуча справу адрэаў і дзірэктар МТС, палажыўшы на аб'екце ладкі, абвінаваціў у аператыўнасці. Гэта, зразумела, лічыць за ўсё. А вось сапраўды штодзённыя клопатаў аб умованай кадры МТС, аб іх правільнай выкарыстанні, аб стварэнні павялічаных умоў для работ яшчэ ма.

Трэба прама сказаць, што аграмацыя выкарыстоўваюцца прыкладна адну трэці частку. Пытанне аграмацыяў кадры тама павіна быць адным з самых галоўных, буйнейшых пытанняў у рабоце Наркмазема.

Кіраўніцтва прысутнічае на аб'ектах доўжэй і пастухоў зоны Рагудзей МТС. І гэтым забіе і ўважліва выслушанне аднаго ветэктара. Добрае ўражанне ён роціць. Праўда, у яго астасілі некаторыя адрэжкі палітычна-аграмацыяў і прычэпуўскага парад-

ШТОДЗЕННУЮ РАБОТУ ПА АЖЫЦЦАУЛЕННЮ ЛЕНІНСКАЙ НАЦЫЯНАЛЬНАЙ ПАЛІТЫКІ НЕ ПАДМЯНЯЦЬ ПУСТОЙ БАЛБАТНЕЙ І ДЭКЛАРАЦЫЯМІ

„НЕАСЛАБНА ПРАДАЎЖАЦЬ БАРАЦЬБУ З ШАВІНІЗМАМ“

Менск, 12 чэрвеня (Карэспандэнт «Правды»).

У сувязі са змешчанаў «Правды» 29 мая карэспандэнт «Неаслабна прадаўжаць барацьбу з шавінізмам» у некаторых гарадах і раёнах Беларусі ўзмацнілася работа па інарацыянальнаму выхаванню працоўных.

У шэрагах партыйных арганізацый Барысаўскага раёна дзейнічае партыйная вучоба—10 чэрвеня—быў прысвечан вывучэнню рашэнняў XVII з'езду на нацыянальнаму пытанню. Апрача таго, у раёне пачалася праверка правядзення ў жыхіццэ леныскай нацыянальнай палітыкі і барацьбы з шавінізмам у школах, клубах, хатах-чытальнях, дамах культуры і т. д.

СУПРОЦЬ БЕЗАДКАЗНАСЦІ, ЗА ЖАЛЕЗНУЮ БОЛЬШЭВІЦКУЮ ДЫСЦЫПЛІНУ

Партгруппа рэдакцыі «Звязды» адзначае, што пасля карэспандэнт «Правды» «Неаслабна прадаўжаць барацьбу з шавінізмам» кіраўніцтва рэдакцыі 31 мая дало тэлеграфічнаму дырэктару ўласным карэспандэнтам праверкі, на буйнейшых прадпрыемствах, калас, школах як рэалізуюцца рашэнні партыі аб неаслабнай барацьбе з шавінізмам, асабліва работу партыйных арганізацый і інарацыянальнаму выхаванню працоўных.

4-5 чэрвеня ў партыйны аддзел «Звязды» паступілі аднаведны матэрыялы на гэтую пытанню з Гомеля. Але работнікі рэдакцыі тт. Фрыд і Разенблом, (партыйны і культурны сектары), ведаючы аб тым, што такі матэрыял ёсць і што рэдакцыя чакае яго ад карэспандэнтаў, не толькі не адзілі, але нават не паведамілі аб наяўнасці матэрыялаў на нацыянальнаму пытанню кіраўніцтву рэдакцыі.

3 чэрвеня тав. Кіпер (мар'яўскі карэспандэнт) паведаміў рэдакцыі аб фактах скажэнняў леныскай нацыянальнай палітыкі ў калгасе «Комітэр», Магілёўскага раёна. Аднак, не гледзячы на неаднаразовыя патрабаванні рэдакцыі, патрабаванна матэрыялаў на гэтую пытанню ён не прыслаў да 13 чэрвеня.

Партгруппа адзначае, што гэтыя факты маюць межа тагож тама, што і тт. Розенблом, Фрыд, Кіпер не зразумелі ўсю палітычнага значэння артыкула «Правды», палітычнай важнасці практычнага рогавання «Звязды» на артыкул ЦО партыі. Гэтыя факты маюць межа тагож тама ў выніку той атмасферы недэцыплінаванасці і распушчэнасці, якая юнаваца і яшчэ існуе ў апарате рэдакцыі.

Партгруппа катарыяна патрабавала тт. Розенблом, Фрыд, Кіпера і ўсіх камуністаў, работнікау «Звязды», што ў выніку цаўтарышні такіх безадказнасці, неданушчальных для камуністаў адносін да даручанай ім работы, таварышы будучы прыцягнуты да самай суровай партыйнай адказнасці.

ДАДУМАЛІСЯ ЗАКРЫЦЬ ЯУРЭЙСКУЮ ШКОЛУ

Суражская яўрэйская працоўная школа адкрылася ў 1923 г. у памяшканні буйой «сінагогі», якая выкарыстоўвалася для працоўнай яўрэйскай масы.

На працягу доўгага часу яўрэйская школа знаходзілася ў вельмі дрэнным выглядзе. Песнаста, брудна, са сцен іх, плакаты і партреты правальнароў заліваюцца дажджом.

Загачык сінагогальнай школы тав. Гельдсман аярэўся да т. Уэоха—таг. района, каб аддзіліць сродкі на рамонт. Наўгода района абвядзе але і на аб'ектны дзень школа не рамонтуюцца. Па праекту на рамонт патрэбна было аддзіць 1.000 руб. райна-ж адказвае: «Ні капейкі не дамо».

Загачык райана т. Уэох і яго намеснік Валынец, каб не было лішніх выдаткаў на ўтрыманне яўрэйскай сінагогі, дадумаліся да таго, што паранілі ў гэтым навуцальна-аграмацыяў яўрэйскай працоўнай школы ў 1923 г. у памяшканні буйой «сінагогі», якая выкарыстоўвалася для працоўнай яўрэйскай масы.

Намеснік яго Валынец даўраў загадчыка, што «трымаць яўрэйскую школу гэта — разбазарванне дзяржаўных грошай».

АД СЛОЎ ПЕРАНСЦІ ДА СПРАВЫ (ЯК У ГОМЕЛІ ПРАВОДЗЯЦЬ ЛЕНІНСКУЮ НАЦЫЯНАЛЬНУЮ ПАЛІТЫКУ) АД ГОМЕЛЬСКІХ КАРЭСПАНДЭНТАЎ „ЗВЯЗДЫ“

Артыкул у «Правды» «Неаслабна прадаўжаць барацьбу з шавінізмам» зусім вяселіна сінгалізаў аб аслабленні работ па правядзенню леныскай нацыянальнай палітыкі ў раёне партыйных арганізацый. Гэты палітычны напор поўнасцю адносіцца да ГОМЕЛЬСКАЙ ПАРТАРГАНІЗАЦЫІ.

У рашэнні студэнцкага пленума ЦК аб выніках і бліжэйшых задках правядзення леныскай нацыянальнай палітыкі ў БССР у адным з пунктаў запісана: «Пленум ЦК ЦКК канстатуець неадвальнае абавязанне кіраўніцтва з боку партыйных арганізацый работай сярод працоўных нацыянальных меншасцей, асабліва народ польскага і яўрэйскага насельніцтва». Далей следзе чэлы рад практычных указанняў па ўмацаванню работ сярод нацыянальных меншасцей.

Гэта рашэнне прапрацоўвалася ў большасці партарганізацый. На гэту тэму зроблены дзесяткі вяселіных і малых дэкладаў. Але далей гэтага не пайшлі. Штодзённую практычную работу па ажыццяўленню дырэктывы студэнцкага пленума ЦК КП(б)Б партарганізацыя яшчэ вельмі дрэнна. Асабліва моцна гэта адчулася ў рабоце сярод нацыянальных меншасцей. Многія партыйныя арганізацыі зусім перасталі займацца пытаннямі нацыянальнай палітыкі, улікам аслабленасці нацыянальнага складу рабочых прадпрыемстваў.

На ШВЭЙНАЯ ФАБРЫЦЫ «КОМІТЭР» З УСІХ 1.300 РАБОЧЫХ І СЛУЖАЧЫХ — 1013 ЯУРЭЙ. 23 беларусы, 170 рускіх і некалькі чэхаў і іншых меншасцей. Такі нацыянальны склад работчыка абавязвае весці ўсю масава-выхавальную работу на родных мовах гэтых нацыянальнасцей. На самой сплесе, уся партыйна-масавая, профсаюзная, клубная, прапагандацкая работа праводзіцца на рускай і яўрэйскай мовах. Усе дэклады, гутаркі, мітынгі праводзяцца на рускай мове. Пры фабрыцы існуе агульнаадукацыйная школа з 12 груп, у якой навучаецца 300 сплсхачу. ТОЛЬКІ 25 ЧАЛВЕК З ЯМАЮЦА НА ЯУРЭЙСКАЙ МОВЕ. На фабрыцы працуюць дзесяткі рабочых нагрэматных і малагрэматных, якіх-бы лясчэй за ўсё навучыцца грамаце на свай роднай мове, але чэмуці не ствараюць ні адной групы на яўрэйскай мове.

Важнейшая задача, якая стаіць перад партарганізацыяй фабрыкі, — укараніне ў асвоўсцы ніжняга работчага рашэння XVII з'езду партыі. Ці не лена, што гэта ва многім рашле, некалькі партарганізацыя зможа дасвці гэтыя гістарычныя рашэнні да ніжняга работчага на зразумелы для яго мове. Гэтага таксама няма на фабрыцы. НЯМА НІ ЯКАГО ПАЛІТЭУРТА НА ЯУРЭЙСКАЙ МОВЕ. Усе гутаркі і дэклады па матэрыялах з'езду пачынаюць і праводзяць НА РУСКАЙ МОВЕ.

Вялікую ролю ва ўсім жыцці фабрыкі адыгрывае нізавы друк, фабрычная шматтыпавка. Але з імі масава-выхавальнай работай на фабрыцы. У фабрычнай шматтыпавцы вы і нумары сустрачае адну або дзве зямкі на яўрэйскай мове і тэма іх вельмі дрэнна.

Важнейшая задача, якая стаіць перад партарганізацыяй фабрыкі, — укараніне ў асвоўсцы ніжняга работчага рашэння XVII з'езду партыі. Ці не лена, што гэта ва многім рашле, некалькі партарганізацыя зможа дасвці гэтыя гістарычныя рашэнні да ніжняга работчага на зразумелы для яго мове. Гэтага таксама няма на фабрыцы. НЯМА НІ ЯКАГО ПАЛІТЭУРТА НА ЯУРЭЙСКАЙ МОВЕ. Усе гутаркі і дэклады па матэрыялах з'езду пачынаюць і праводзяць НА РУСКАЙ МОВЕ.

Вялікую ролю ва ўсім жыцці фабрыкі адыгрывае нізавы друк, фабрычная шматтыпавка. Але з імі масава-выхавальнай работай на фабрыцы. У фабрычнай шматтыпавцы вы і нумары сустрачае адну або дзве зямкі на яўрэйскай мове і тэма іх вельмі дрэнна.

Важнейшая задача, якая стаіць перад партарганізацыяй фабрыкі, — укараніне ў асвоўсцы ніжняга работчага рашэння XVII з'езду партыі. Ці не лена, што гэта ва многім рашле, некалькі партарганізацыя зможа дасвці гэтыя гістарычныя рашэнні да ніжняга работчага на зразумелы для яго мове. Гэтага таксама няма на фабрыцы. НЯМА НІ ЯКАГО ПАЛІТЭУРТА НА ЯУРЭЙСКАЙ МОВЕ. Усе гутаркі і дэклады па матэрыялах з'езду пачынаюць і праводзяць НА РУСКАЙ МОВЕ.

Важнейшая задача, якая стаіць перад партарганізацыяй фабрыкі, — укараніне ў асвоўсцы ніжняга работчага рашэння XVII з'езду партыі. Ці не лена, што гэта ва многім рашле, некалькі партарганізацыя зможа дасвці гэтыя гістарычныя рашэнні да ніжняга работчага на зразумелы для яго мове. Гэтага таксама няма на фабрыцы. НЯМА НІ ЯКАГО ПАЛІТЭУРТА НА ЯУРЭЙСКАЙ МОВЕ. Усе гутаркі і дэклады па матэрыялах з'езду пачынаюць і праводзяць НА РУСКАЙ МОВЕ.

Важнейшая задача, якая стаіць перад партарганізацыяй фабрыкі, — укараніне ў асвоўсцы ніжняга работчага рашэння XVII з'езду партыі. Ці не лена, што гэта ва многім рашле, некалькі партарганізацыя зможа дасвці гэтыя гістарычныя рашэнні да ніжняга работчага на зразумелы для яго мове. Гэтага таксама няма на фабрыцы. НЯМА НІ ЯКАГО ПАЛІТЭУРТА НА ЯУРЭЙСКАЙ МОВЕ. Усе гутаркі і дэклады па матэрыялах з'езду пачынаюць і праводзяць НА РУСКАЙ МОВЕ.

АГЛЯД ДРУКУ

ШКОДНЫЯ ТЭНДЭНЦЫІ „МІЖПАР'Я“

„ВІЦЕБСКІ ПРЭЛЕТАРЫ“

чытаем мы ў перадавым за 1 чэрвеня.

«Ні минуты ўспаноўнасці. Разабем праўнічымся саміцы, настраі «міжпар'я» благадушша і ўспаноўнасці» — напісана газета ў нумары ад 2 чэрвеня.

«Вельмі моцны яшчэ аператыўнасці настраі «міжпар'я» ў раёне сельскага і калгаснага. Трэба рашуча пакоўчыць з тапаннем на месцы, з значным адстаўаннем нашга раёна ва ўздыме павару» — цвердыць «Віцебскі пралетары» 7 чэрвеня.

9 чэрвеня становіцца не змяняцца. «Зводка гаворыць, — піша газета, — што ў некаторых сельска-аграмацыяў працягаюцца шкодныя тэндэнцыі «міжпар'я».

І, нарэшце, 12 чэрвеня зноў той-жа тон і той-жэ словы: «Па дэмабілізацыйных накіраваных дэкадажах «міжпар'я», значнаму благадушшу і самі-

АБ ХОДЗЕ ДАРОЖНАГА БУДАЎНІЦТВА ПАСТАНОВА ЗНАМАЧНАГА СОВЕТА БССР

Знамячыны совет БССР пастанаўляе:

1. Прысвядзі становішча дарожнага будаўніцтва па Чашніцкаму, Дзяржынскаму і Талачынскаму раёнах абсалютна незадовольным.
2. Лічыць абсалютна недапушчальным няўвагу старшыні Талачынскага РК тав. Федарычына да дэкладу на Знамячыны совет. Тав. Федарычын, будучы ў Менску 10 чэрвеня, не з'явіўся на пасяджанне Знамячынага совета, не гледзячы на тэлеграфны выклік СНК, і апрача таго даў тэлеграм аб немагчымасці прыехаць у СНК для дэкладу. Тав. Федарычыну абвядзіць вымову.
3. Даручыць старшыням чашніцкага, дзяржынскага і талачынскага РК і райдардзелам на працягу 2-х дзён зрабіць рашучы пералом у дарожным будаўніцтве.

Папярэдзіць іх, што 29 чэрвеня Знамячыны совет зноў заслухае паведамленне аб ходзе дарожнага будаўніцтва за гэтыя раёны і калі да гэтага часу Дзяржынскі, Чашніцкі раёны не дэбюцуюць рашуча пералому, то СНК прымуша будзе прыняць суровыя меры ўздзеяння.

НАМ. СТАРШЫНІ СНК І ЗНАМАЧНАГА СОВЕТА БССР А. СААК'ЯН КІРАЎНІК СПРАУ СНК І ЗНАМАЧНАГА СОВЕТА БССР С. ШАБОЛТАС. 10 чэрвеня 1934 г.

Што гэта? Няўменне аператыўна праводзіць баявы каманды? Не. Сваё ўменне ставіць пытанні востра і трэнна, разгортваць справу жыва і аператыўна «Віцебскі пралетары» паказаў у час сабўбы, калі раён, які роўне сістэматычна адставаў, заняў адно з перадавых месц у рэспубліцы. Газета дазваляе і даказвае гэта зараз на шырокай аператыўнай барацьбе за большавіцкую работу прамысловацы, тое, аб чым «Звязда» нядаўна паказвала ў аглядзе друку «Бацінам № 721».

Тут мы маем справу з другой хваробай. «Віцебскі пралетары» не здолеў спалучыць барацьбу за профспілку з барацьбой за вышэйшы ўраджай сацыялістычных паўд. Ён зноў падаўся сваёй адказнасці за тое, каб раён індустрыяльнага цэнтра быў перадавым, вядучым і па сельскай гаспадарцы. Гэту адказнасць «Віцебскі пралетары» павінен на себе ўзяць. Ён можа многата дасягнуць, варта толькі ўважліва за справу сельскай гаспадарчы так, як ён узяўся за справу прамысловацы.

ПАЛІШЧУК, БЫЛОН.

УСЕБЕЛАРУСКІ ЗЛЁТ УДАРНИЦ—КАЛГАСНІЦ І РАБОТНІЦ СОЎГАСАЎ

УБРАЦЬ У РАДЖАЙ ЯШЧЭ ЛЕПШ ЧЫМ СЕЯЛІ

НА ВЫКАНАННЕ ГЭТАЙ ЗАДАЧЫ ПАВІННЫ БЫЦЬ МАБІЛІЗАВАНЫ ЎСЕ СІЛЫ УДАРНІЦ СОЦЫЯЛІСТЫЧНЫХ ПАЛЁЎ

УСЕБЕЛАРУСКІ ЗЛЁТ КАЛГАСНІЦ-УДАРНІЦ

Жаць пойдзеш далёка ці блізка, Муж пойдзе араць ці косіць, З табою ідзе дзіць, і калгаска На пош на козлах вісць.

Зусім нямнога год аддзяляе нас ад тых дзён, так мастацка абрысаваных пэзіям, калі жанчына была нявольніцай сваёй сям'і, калі сялянства было нявольніцай свайго мужа.

Ад тых часоў не так далёка, Окцідэнальная рэвалюцыя дашчэнту знішчыла знамянітыя ўзгэмадзінамі былыя вёскі. Дыктатура працоўнага класа ўсталявала і выкарыстоўвала асабліва высокага жыцця (ЭНГЕЛЬС). Рэвалюцыя зрабіла найбольш аддаленую частку сямейства—жанчыну—роўнапраўнай членам новага грамадства.

«Без калгасаў—нічога ў нас не будзе»,—гэтак кажаў у сваёй прамоўцы працоўныя (СТАЛІН),—вось што значыць калгасны ў калгасным ладзе, вось чаму яны «бергуць калгасны лад, як знічкі вонка» (СТАЛІН). Гэта праца пацярпела на вясняной службе, калі жанчына поруч з мужчынай ішла за плугам, сядзела за рулём транзгара, калі калгасніцы на практыцы паказалі, што значыць ліквідацыя няроўнасці паміж мужчынай і жанчынай.

Велічя правадзяра працоўных усюго свету гэта. СТАЛІНА зазначае і ў тым, што ён, укажваючы шляхі будаўніцтва новага, калгаснага жыцця, зварнуў асаблівую ўвагу на жанчыну, якая з'яўляецца вядучай у калгасе.

ПАЛІТАДДЗЕЛЫ ЗЛЁТУ

Палітаддзелы МТС БССР ільня гарачае большавіцкае прывітанне дэлегатам усёбеларускага з'езда калгасніц-ударніц і работніц соўгасаў і ў іх асобе—лепшым людзям калгаснай вёскі, лепшым ударнікам сацыялістычнага ладу.

З'езд перадавых жанчын калгасаў і соўгасаў Беларусі мае велізарнае палітычнае і практычнае значэнне. Кожны дэлегат з'езда павінен быць агітатарам і арганізатарам праўдзіннай расстаноўкі жанчын сіла працоўнай і ўборкі, агітатарам і арганізатарам ударнага правядзення ўсіх сельска-гаспадарчых работ.

Сённяшні з'езд сведчыць аб росце вытворчай-палітычнай актывнасці жанчын-калгасніц, яшчэ і яшчэ раз пацвярджаючы словы правадзяра нашай партыі таварыша Сталіна аб тым, што «жанчына ў калгасе—яшчэ бліжэй сіла».

Усебеларускі з'езд ударніц-калгасніц і работніц соўгасаў супадае з дававінай настановай ЦК ВКП(б) аб павышэнні ў палітаддзелах камунікацыйнага пачатку на жорнах. Першы год работы камунікацыйнага пачатку палітаддзелаў на жорнах будзе годам большавіцкай арганізацыі працы і бігу жанчын-калгасніц, большавіцкай ініцыятывы і праўдзіннага новага форм масава-арганізацыйнай работы сярод жанчын нашай вёскі. Палітаддзелы-жонгары павіны адгрыць немалую ролю ў выхаванні жанчын калгаснага актыва, многіх дэлегатак сённяшняга з'езда.

Вітаючы лепшых ударніц-калгасніц, палітаддзелы ўзвешваю, што ім будзе ў адрозненне барацьбы за паспяховае завяршэнне працоўных работ, большавіцкае правядзенне ўборкі без страт і свечасовае выкананне дзяржаўных паставак.

НАЧ. ПАЛІТСЕКТАРА МТС НКЗВ РАТНЕК.

ДА ЎБОРКІ ПАДРЫХТАВАЛІСЯ НА „ВЫДАТНА“

Я ўжо шпіць год у калгасе. Раней мне ніколі не прыходзіла нават у галаву, што жанчына наравна з мужчынай можа кіраваць калгасам, брыгадай, вянком. Але сёння я пераканалася, што гэта не так. Наш калгас «Звезда» самы моцны ў вонка МТС, а тронная брыгада, у якой я працую—самая перадавая ў раёне.

Калі мяне паставілі звенняводам першага звяна 3-й брыгады, спачатку некалькі страшнела было, багата ў рабоце. Прый памажыце палітаддзелам і старшнікам калгаса Салуха Фядота я па-сапраўднаму ўвдалася за работу, і справа ў мяне пайшла на лад.

Што зрабіла і што робіць маё звяно? Наша заданне па праполку—13 гектараў, ільня—2 гект. і поўгектара гарчыцы. Ужо на 10 мая мы прапалколі свой уадак—два разы, а ўвечар дае вынікі замяшчэння—трохі раз. Нормы выпрацоўкі маё звяно пераўзыхвае. Як сядзіць дэбара.

Як дабілася звяно гэтых поспехаў па праполку? Я ўвучыла, што групуванне вядзельнічна дапамагае людзям хавацца за сям'ю ударніцаў. Гэта прымусіла мяне ўвесці індывідуальную адзельнічнасць. Ажыццяўляю гэта я так. Прыходжу на работу раней і для кожнай палозшчыцы вызначаю ўчастак на дзень, а вечаарам брыгадзір аб'яўляе колькі хто выпрацаваў.

Увечар, што яшчэ вядзельніцкую ролю адгрымае сацыялістычнае спаборніцтва. Маё звяно ударнае. Калгасніцы майго звяна Цімашэна Тагора і Крот Марфа—лепшыя ударніцы.

Маё звяно паказвае ўзоры не толькі на палыхых работах. Мы першымі падпісаліся на пазыку. Маё звяно выехала на дарожнае будаўніцтва і адпрацавала не толькі за сабе, але і за мужчынаў. Дарогі ў нас зараз добрыя. Скончылі праполку, частка майго звяна пераключылася на лесавы-важку. Там яны пераўзыхваюць нормы—зарабляюць на 7-8 рублёў. Другая частка маіх жанчын разам са мной прыступіла да акупавання бульбы, а мужчыны нашай брыгады працуюць на сенакосе.

Памятаю, у мінулым годзе я пачала прапрацаваць побач з мужчынамі за шпіць, будуць абганіць. Я ў той час вытэрыла ў дзень 1 1/2 нормы, а мужчыны ледзь-ледзь вытэрылі адзін працэнт. Яны кіпілі нада увой, гаварылі, што я каві та замучаю. На справе-ж анавалася, што коны, на якім я зганяла бульбу, пасля работы быў у лепшым стане, чым коні, на якіх працавалі мужчыны. Апрача таго, я ў мінулым годзе навучыла абганіць бульбу Варажун Пелагею і ў гэтым годзе навучаю двух калгасніц.

лікай сілай у калгасе, уназаў, што ігнаравалі гэту сілу было-б значыствам перад калгасным ладом, перад пралетарскай рэвалюцыяй.

Толькі калгасны лад, часяня дорабумленая праца ў калгасе забеспечыла зможнае жыццё для ўсіх калгасніц. Аб гэтым з усёй яркасцю расказваюць сёння ў нашай газэце калгасніцы Аршаншчынны ў сваім пісьме да тав. ГІКАЛО, аб гэтым самым гаворыць тав. ПІЛІПЕЙКА МАРФА з калгаса «ЗВЯЗДА» Даманавіцкай МТС (Мазыршчына), тав. РУБІНІЧ Маля з калгаса «ПРАЦАУНІК» на Старобіншчыне.

У калгасе змянілася жыццё жанчынны.

Сотні і тысячы калгасніц на практыцы вырашаюць справу—даць лідэра сацыялістычным фабрыкам, каб у лепшых сушынах аддзель сотні тысяч рабочых і сялян, якія стагоддзямі маршлі сінючы з сабе так званае «зграбіну кашулю». Але і гэта нам мала. Нам трэба аддзель у кожнай і сунію дзесяткі мільянаў працоўных, якія толькі пры калгасным ладзе «знайшлі сваё месца пад сонцам», атрымаў магчымыя культурныя жыццё.

Для гэтага трэба нямнога. Трэба зрабіць словы таварыша СТАЛІНА—часна ў калгасе працаваць. Гэта значыць усёбакова падрыхтавацца да ўборкі, зняць два ўносы, каб забяспечыць кармаві сацыялістычную жылгаводнасць, зняць ураджай без страт, каб свечасова і з поспехам выканаць свае абавязкі перад дзяржавай і забеспечыць высокую вагу працэдны ва ўсіх калгаснах.

Усебеларускі з'езд калгасніц і работніц соўгасаў павінен будзе аб'явіць большавіцкае прывітанне—

дававінай настановай ЦК ВКП(б) аб павышэнні ў палітаддзелах камунікацыйнага пачатку на жорнах. Першы год работы камунікацыйнага пачатку палітаддзелаў на жорнах будзе годам большавіцкай арганізацыі працы і бігу жанчын-калгасніц, большавіцкай ініцыятывы і праўдзіннага новага форм масава-арганізацыйнай работы сярод жанчын нашай вёскі. Палітаддзелы-жонгары павіны адгрыць немалую ролю ў выхаванні жанчын калгаснага актыва, многіх дэлегатак сённяшняга з'езда.

НАЧ. ПАЛІТСЕКТАРА МТС НКЗВ РАТНЕК.

ВЫВЕДЗЕМ НАШЫ КАЛГАСЫ ПА УРАДЖАЙНАСЦІ Ў ПЕРАДАВЫЯ ПІСЬМО ТАВАРЫШУ ГІКАЛО

МЫ, КАЛГАСНІЦЫ І КАЛГАСНІКІ КАЛГАСА «ЧЫРВОНЫ УСХОД» І «ПЕРШАЕ МАЯ», БАРАНСКАГА СЕЛЬСОВЕТА, ЗОНЫ АРШАНШЧЫН МТС, САВРАЛІСЯ І АБМЕРКАВАЛІ ПАСТАНОВАЙ ЦК КП(б) «АБ МЭРАПРЫЕМСТВАХ ПА МАСАВАЙ РАБОДЭ СЯРОД КАЛГАСНІЦ, СОСТАСНІЦ І АДНАСОВНІЦ У ПЕРШАЙ ПРАПОЛКАЧнай І УБОРАЧНАЙ КАМПАНІІ».

МЫ ВЕЛІМЫ ВІТАЕМ РАПШОННЕ ЦК АБ СКІНКАННІ УСЕБЕЛАРУСКАГА ЗЛЁТА ЛЕПШЫХ КАЛГАСНІЦ-УДАРНІЦ І РАБОТНІЦ СОЎГАСАЎ, НАКАЗАЎШЫХ УДАРНУЮ РАБОТУ НА ПРАПОЛКІ.

24 МАЯ Ў НАС БЫЛО РАВНАНА СВАТА СКАНЧЭННЯ ПАСЕЎНАЙ. У ГЭТЫМ ГОДЗЕ КАЛГАСЫ ЗОНЫ МТС СКАНЧЫЛІ ПАСЕЎНЫ ПЛАН НА 32 ДНІ РАНЕЙ ЧЫМ У МІНУЛЫМ ГОДЗЕ, А БАРАНСКИ СЕЛЬСОВЕТА НА 40 ДЗЕН РАНЕЙ. НАШЫ КАЛГАСЫ З'ЯЎЛЯЮЦА ПЕРАДАВЫМІ ПА СЕЛЬСОВЕТУ. МЫ НЕ ТОЛЬКІ РАНЕЙ СКАНЧЫЛІ ПАСЕЎНЫ ПЛАН У ГЭТЫМ ГОДЗЕ, АЛЕ І ПРАВІЛІ ЯГО БОЛЬШ ДОВАРЯКАСНА І АРГАНІЗАВАНА, ЧЫМ У МІНУЛЫМ ГОДЗЕ, І ЗАСЕЯЛІ ЛЕПШЫМ НАСЕНЕМ.

ЯШЧЭ Ў МІНУЛЫМ ГОДЗЕ, У ЧАСЕ ЎБОРКІ КАЛГАС «ЧЫРВОНЫ УСХОД» ВЫПАЎ У ПЕРАДАВЫЯ І ЗАВАЯВАЎ ПРАВА НА ПРАВЯДЗЕННЕ ў СІМ СЕЛЬСОВЕТАМ У КАЛГАСЕ СВЯТА УРАДЖАЮ. КАЛГАС «ПЕРШАЕ МАЯ» АТРЫМАЎ ПЕРШЫ ПРЭМО ЗА ЭДАЧУ ЭКСПАРТНАГА ІЛЬНАВА-ЛАННА.

У НАШЫХ КАЛГАСАХ АСАБЛІВА ВЯДЗЯ-ЛЯЮЦА СВАЕІ УДАРНАЙ РАБОТНАЙ НАСТУПНЬЯ КАЛГАСНІЦЫ: ЦЫГАНКОВА ПЕЛАГЕЯ (ГРУПОВАД, ПРАЦАВАЛА НА ВОРЬБЕ І БАРАНАВАННІ, НОРМЫ ПЕРАВЫКОНВАЛА, ЗА УДАРНУЮ РАБОТУ ТРЫ РАЗЫ ПРЭМІАВАНА), ВАСІЛЕНКА ДУНЯ (НАМЕСНІК СТАРШНІЦЫ КАЛГАСА «ЧЫРВОНЫ УСХОД»), ШУТКОВА ЛУКЕР'Я (ГРУПОВАДКА), БАЦЮКОВА СОФ'Я (ГРУПОВАДКА АПАРОДНАГА ЗВ'ЯНА), БАЦЮКОВА АКСІН'Я (НАМЕСНІК СТАРШНІЦЫ КАЛГАСА «ПЕРШАЕ МАЯ»), АДЖАНА ЗА ЛЕН, КІТАВА ВАРВАРА—ПАМОЧНІК БРЫГАДЗІРА, ШЫДЛОВА АНТАНІНА І ІНШ.

НАШЫ ПАМОЧНІКІ БРЫГАДЗІРАў ПА ЖОНРАБОЦЕ ПА-УДАРНАМУ ПРАЦАВАЛІ, АРГАНІЗУВА-ЮЦЫ ЖАНЧЫН У ЧАСЕ ПАСЕЎНАЙ КАМПАНІІ, ЦЯПЕР ЯНЫ АРГАНІЗАВАЛІ СПАБОРНІЦТВА ЗА ЛЕПШАЕ ПРАВЯДЗЕННЕ ПРАПОЛКАЧНАЙ КАМПА-НІІ.

МЫ ПРАПОЛОЛІ УЖО ЛЕН І ІПШАНЦУ ПА АДНАМУ РАЗУ І ЦЯПЕР ПРАДАЎЖАЕМ ПРАПОЛ-КУ ЗЕРНАВЫХ І ГАРОДНІНН КАМІНІ НА ЯКАС-ЦІ СТРОГА СОЧАЦЬ У НАС ЗА ЯКАСЦЮ ПРАПОЛ-

КІ ЦЯПЕР МЫ РАЗГАРНУЛІ РАБОТУ ПА ПАДРЫХ-ТОЎКІ ДА УСЕБЕЛАРУСКАГА ЗЛЁТА КАЛГАС-НІЦ-УДАРНІЦ, МЫ Б'ЯРЭМ НА СЯБЕ НАСТУПНЫЯ АВАВЯЗЭЦЬЛЫ:

1. ПОЎНАСЦЮ ЗАКОНЧЫЦЬ ПРАПОЛКУ ІПША-НЦЫ І ІЛЬНУ ПА ДВА РАЗЫ І ў СІХ АСТАТНІХ ЗЕРНАВЫХ—ПА АДНАМУ РАЗУ, ПРАПОЛКУ, ПРАРАДЖАННЕ ГАРОДНІНН І АКУЧВАННЕ БУЛЬБЫ ПА АДНАМУ РАЗУ, РАЗГАРНУЦЬ РА-БОТУ ПА РАНЬНУМУ СІЛАСАВАННУ ЗА КОШТ МЕЖНІКАў І АСОК.

2. ПОЎНАСЦЮ ЗАКОНЧЫЦЬ РАМОНТ УБОРАЧ-НАГА ІНВЕНТАРА І ПРАВЕСЦІ ПРЭБНЫ ВЬЕЗД У ПОЛЕ ДЛІ ПРАВЕРКІ ГАТОВНАСЦІ ДА ЎБОРКІ.

3. ПАДТРАМЛІВАЦЬ ЧЫСТЫ ПАПАР.

4. ПРАВЕРЫЦЬ СКАРЫСТАННЕ ПРАДУКЦЫ-ДЖАВЫХ ФІНАНСАВЫМ ПЛАНМ ПРАЦАДЗЕН, ПАВЕСЦІ БАРАЦЬБУ З РАЗВАЗАРВАННЕМ ПРА-ДАДЗЕН. НА АСНОВЕ ВЫТВОРЧА-ФІНАНСАВЫХ ПЛАНАў СКАЛАСІ РАБОЧЫ ПЛАН НА СКАНЧЭН-НЕ ПРАПОЛКІ І ПАДРЫХОЎКІ ДА УБОРАЧНАЙ ДЛІ КОЖНАЙ БРЫГАДЫ, ЗВ'ЯНА, КОЖНАГА КАЛ-ГАСНІКА І КАЛГАСНІЦЫ І ДЭТАЛЬНА ЯГО РАС-ПРАЦАВАЦЬ.

МЫ ЗАПЭН'ЯЕМ ВАС, ТАВ. ГІКАЛО, І ў ВЕСЬ ЦЭНТРАЛЬНЫ КАМІТЭТ КП(б)Б, ШТО ПАД КІРАў-НІЦТВАМ ПАЛІТАДДЗЕЛА ТАК АРГАНІЗУЕМ СПРА-ВУ АХОВЫ ўРАДЖАЮ І АЧЫСТКІ ЯГО АД ПУСТА-ЗЕЛ'Я, ШТО ВЫВЕДЗЕМ НАШЫ КАЛГАСЫ ПА ўРАДЖАЙНАСЦІ ў ПЕРАДАВЫЯ І ГЭТЫМ ЗАВА-ЮЕМ ПРАВА НА АТРЫМАННЕ МАДАТА НА ўСЕ-БЕЛАРУСКІ ЗЛЁТ КАЛГАСНІЦ-УДАРНІЦ.

МЫ ЗАКІНКАЕМ ў СІХ КАЛГАСНІЦ І КАЛГАС-НІКАў ВООР ШЫРОКА РАЗГАРНУЦЬ СОЦЫЯЛІ-СТЫЧНАЕ СПАБОРНІЦТВА ЗА ПРАВА АТРЫМАН-НЯ МАДАТА НА ўСЕБЕЛАРУСКІ ЗЛЁТ УДАРНІЦ ПРАПОЛКАЧНАЙ.

АД ІМЯ КАЛГАСНІКАў І КАЛГАСНІЦ КАЛГАСА «ЧЫРВОНЫ УСХОД» ПАДПІСАЛІ: ШЫТКОў Д. (БРЫГАДЗІР 2-й БРЫГАДЫ), ШЫТКОў С. (БРЫГАДЗІР 1-й БРЫГАДЫ), ВАСІЛЕНКА Д. (НАМЕСНІК СТАРШНІЦЫ КАЛ-ГАСА), РАСІЛЕНКА А. (БРЫГАДЗІР 3-й БРЫ-ГАДЫ), ЦЫГАНКОВА, ШУТОВА, ВАСЮКОВА, ЦЫГАНКОВА П., ЦЫТКОВА.

АД ІМЯ КАЛГАСНІКАў І КАЛГАСНІЦ «ПЕРША-ГА МАЯ»: БАЦЮКОВА А. (НАМЕСНІК СТАРШНІЦЫ), КІ-ТАВА (НАМ. БРЫГАДЗІРА), ПАУЛІШОВА (НАМ. БРЫГАДЗІРА), ЗАЙЦАВА (ГРУПОВАД 2-й БРЫГАДЫ), П. БАЦЮКОў (СТАРШНІЦЫ КАЛГАСА), С. ЗАЙЦАў (ГРУПОВАД 2-й БРЫ-ГАДЫ).

ВЫХАВАННЫЯ ПАЛІТАДДЗЕЛАМ

Кватэру жанорга палітаддзела Крычавскай МТС т. Берынай ведае не толькі Патапава Насця. Ведаюць і заходзяць да яе многія радавыя калгасніцы, брыгадзіры, загадчыкі ферм, інспектары якасці, адказныя па ільну.

Вось боляна адчыняе дзверы Патапава Насця.

— Можна, таварыш Берына? — Заходзь, Насця, заходзь... У дзвярах з'яўляецца грузава, плячывата постаць Насці, на плячо не вядзена хустка—прэмія ад палітаддзела. Твар Насці мурны, запалканы.

— Што з табой, Насця? — пытае жанор.

— Вядзеце, таварыш Берына, пачынаюць на мяне зазіраць... Насця выцярэе хустку і таварыш заіскраіцца сёдым.

— Якое яшчэ, пабуй хто? — Не, таварыш Берына, бычок і дэлачка здохлі...

І пачынае Насця расказваць з чаго і каі в і захавалі, як яна, не спыняючы дзень і ноч, не выходзіла з цялятніка, усё гадзела, і лаяла, (бо ветдастары ў Крычаве толькі акты на паўшым скла-даюць, а не дэлаць), і вост не вытрымала. «Паўжо тут та цяля Насця, якую яна сустрэла ў калгасе «Комунар».

Берына ўспоміла як у калгасе праходзіў сход па ахове сацыялістычнай маемасці. Гаварылі аб паражых бульбах на шпіць. Насця, былая батрачка, якая ніколі не выступала на сходах, пачала для ўсіх напарасла слова:

— Гаворач, што крэсці сель-га,—бубіла яна сабе над нос,—і праца, врасці немага, а ў нас крадуць. Вось калі-б мне дазволі-лі, я-б ўсё зладзёў выкрыла.

Віцко вылучыў загадчыкай МТФ і паслаі на з'езд у Менск. Пасля яе прызначыць шамесні-кам старшнікам калгаса. Працуе яна актыўна, выкрывае кудалоў, бандытаў, прадзешчы ў калгас. Стручкова аддаюць пад суд.

Палітаддзел паслаў яе на курс старшніц калгасаў. Пасля скончыла курс у Віцкі запата-лі:

— У які калгас жадаеш стар-шыняй? — Куды палітаддзел напсе.

Паслаі яе ў адстаючы калгас імя Чарыкова. У калгасе Віцко сустрэла ў штыці.

— Дзе гэта відапа, каб баба ва-мі кіравала... Іванова прыйшла ў палітаддзел.

— Я не яма пазіціць, дамажу, што і баба мала кіраваць, вы толькі мне дапамажыце.

Данамота была аказана Іванову зараз паважона і любіць у калгасе. Яна ўвее выходзіць масы калгасніцаў. Пра Віцко зараз у калгасе «Свабода» гавораць так:

— Наша Іванова далёка наш-ла... А хто гэта мог-бы падуміць, што такая забітая баба магла стаць старшніцай перадавога ў ра-ёне калгаса.

ВІШНЕУСКІ.

На здымку—дэлегаты жанчын-ударніц, выбраных на ўсебеларускі з'езд ад калгасаў Суражскага раёна: т. ЯЗЭПЧАНКА (калгас «Ітаршчы-зла»), ПРШОБА М. (соўгас «Ванно»), СЕЛІВАНОВА (калгас імя Ка-лініна), КУРЫЛЕНКА (калгас «Ударнік»), САЗОНОВА (калгас «Шлях Леніна»), МАРЗАВА М. (калгас «Чырвоны гаспадар»).

КАЛГАС ПАЧАЎ АЖЫВАЦЬ

Войт работы ў буйнай сацыя-лістычнай сельскай гаспадарцы ў мяне не малы. Працавала я з 1921 года па соўгасам, выконвала розныя работы. Няма ніводнай гадыны вытворчасці, дзе я не працава-ла-б. І за плугам хадзіла, і сееца, і ўсікую, як кажуць, мужыцкую работу рабіла. Не буду хваліцца, але скажу, па любой рабоце не ад-ставала.

Напярэдадні вясняной пасеўнай кампаніі палітаддзел мяне прызна-чыў старшніцай калгаса «Адра-джэнне», Абчэскага сельсавета. Хоць у мяне ўжо быў амаль гада-вы вопыт работы старшніцай кал-гаса, але ў гэты калгас мне вель-кі не хацелася іці. Я не раа чула на ларадах, як любіць гэты калгас, палітаддзельцы стаялі і я па-шла.

Справы ў гэтым калгасе аказа-ліся значна горшымі, чым я думала. Частка коней зусім не ўставала. Не было ніводнага наін сярэдняй унітанасці. Насення не хашала, ін-вентар быў раскідан па ўсім кал-гасу.

З самага пачатку маёй работы я звярнула гадоўную ўвагу на згу-ртанне вакол сабе лепшых калгас-нікаў. Старшнім папыхам быў вы-значыць лепшых калгаснік Размыс-лавіч Васіль. Гэты таварыш выка-зіў сумленнай працай на працягу ад-наго месяца дадзёў большую пло-ду ковей да сярэдняй унітанасці. Брыгадзірам першай брыгады быў вызначыць Васіль Васіль.

Замі-скадзёра дэталіна—цэн-тральны работ. Мы прадукадзё-лі самыя сідэсныя тэрміны завяр-шэння ўборкі, так што я спадзю-ся, што ў зоне дзейнасці Большэ-віцкай МТС мы будзем першымі па ўборачнай і выказналі плапаў дзяржаўных абавязчывасцяў.

Дэлегат з'езда старшніца калгаса «Адраджэнне», Мен-скага раёна ШУЗУЧАНКА ЕУДАКІЯ.

АБ СТАНОВІШЧЫ ФІНАНСАВАЙ РАБОТЫ ў БАБРУЙСКІМ І ЧАШНІЦКІМ РАЁНАХ

ПАСТАНОВА БЮРО ЦК КП(б)Б

Заслухаўшы даяддэ старшнік РВК т. МІНЧОННА, загадчыка рай-фінадзела т. МАЙСЕЙЧЫКА і загад-чыка райшчыдзасы тав. ГОШНІМА-НА (Бабруйскай раён) і судаклад т. ВАРШАўСКАГА пра Чашніцкі раён (старшніца РВК, загадчык рай-фінадзела, не з'явіліся), бюро ЦК адзначыло, што асноўнай прычынай зрызу выканання фінплана ў Ба-бруйскай і Чашніцкім раёнах (вы-казна на 21 мая 33,6 проц па Ба-бруйскаму і 12,3 проц па Чашні-цкаму) агульнага кварталнага пана; рэалізацыя пазыні на 33,1 проц пла-на па вёсцы Бабруйскага раёна і 47,3 проц у Чашніках, з якіх па адна-асобнаму сектары толькі 1,4 проц, а па Бабруйскаму раёну зусім нічо-га не рэалізаваў)—з ільнячэца тав, што РВК і РВК недэацанілі ўсёй ва-жнасці гэтай работы, правалілі асно-важнае спалучэнне фінансаван-ня работы з разгортваннем і правядзен-нем сабы.

Побач з гэтым РВК і РВК груба па-рушылі дырэктывы ЦК ВКП(б) і ЦК КП(б)Б аб вызваленні фінрабятні-каў на час кампаніі рэалізацыі фін-плана ад усіх іншых работ, скары-стоўвалі іх да самага апошняга часу на пасеўнай і прымаючых да іх сельсаветах, чым асабліва ін-тэрунасці і адзельнасці фінплана і барацьбы за выкананне фінплана.

Бюро ЦК асабліва падкрэслівае неадпаведнасць таго факта, як назо-ваныя дырэктывы ў момант рэ-зультатна пазыковай кампаніі рай-шчыдзасы з усенскага паміжніка ў другое, менш спрыячае для ра-боты і, не глядзячы на прамія ўра-зункі з боку ЦК (т. Кудзельна) і ЦВК (т. Ляўкова), звараняючы гэтак пераслеліне, Чашніцкі РВК (сакратар т. Марголіна) правялі пр-прычыпную ўпартасць і поўную не-адзельнасць.

Настантоўчы гэта, бюро ЦК КП(б)Б паставіла:

1. Прыняць да ведама залу стар-шніц Бабруйскага РВК т. Міночна, што за час другога квартала, які ішчэ астаецца, будуць прыняты ўсе-мцы на забеспячэнне 100-проц вы-канання фінплана.

2. Адзначыць, што Бабруйскай раён-наму т.т. Мілер і Міночна па Бабруйскаму раёну і тт. Марголіна і Трызна па Чашніцкаму да 15 чэр-веня забеспячыць разні пачу-у выкананні фінплана па ўсёй павя-зальніках і ў прымаючых, поў-насцю ліквідацыя недэацыі па аб-вязчывых плячых і забеспячэнні сістэматычна і поўнае наступлен-не ўносыў па пазыцы, асабліва па падліцы калгасніц, поўнасцю раздзель аблігацыі ранейшых пазын да 20 чэрвеня. Аб прынятых мерах і канкрэтнай рабоце і выніках яе паведаміць у ЦК КП(б)Б.

3. Адзначыць, што з боку чашніц-кага РВК КП(б)Б (сакратар т. Марго-ліна) правалілі лядна неадзельна фінансавай работы ў груба паруша-на дырэктывы ЦК аб забароне ма-білізацыі на час пазыковай кампа-ніі фінрабятніцаў, на што і ўказаць РВК КП(б)Б.

Старшнік РВК т. Трызна, які не забеспячыў выканання фінплана і нават не з'явіўся па выкліку для дакладу ў ЦК, паставіць на від.

за зыстку калгаса ад калгасна-варожых элементаў. Мы вышчылі з калгаса былога старшніца Кеда, кулака Жылаку Васіла. Узяліся прадоўна дысцыпліна. Калгас па-чаў ажываць. У пачатку сабы ў калгас уступілі яшчэ 15 аднаасоб-ных гаспадарак.

Недахват насення не даў нам магчымасць скончыць сабы ў лі-ку перадавых, але ўсё-ж мы не ад-ставалі.

Мы ўжо скончылі першую пра-полку. Арганізацыя працы, на-якую мы звярнулі асаблівую ўвагу, дала нам магчымасць пярэдня справіцца з праполкай. Звенявала Шрубак уяла ў сваім звяне інд-ывідуальную адзельніцкую і гэтым самым пав

